

Inleiding

Pesten is ongewenst gedrag. Lumion stelt zich actief op om dit gedrag te voorkomen en te bestrijden.

Er is een verschil tussen plagen en pesten. Plagen is een spelletje, niet altijd leuk, nooit echt bedreigend. Pesten is bedreigend. Pesten vindt niet zomaar een keer plaats, maar meerdere keren per week of zelfs meerdere keren per dag, gedurende een langere periode. De pestkop misbruikt zijn macht en het slachtoffer wordt uitgelachen, uitgescholden, gekleineerd, geslagen of er worden dingen van hem of haar afgepakt. Naast deze openlijke vormen van pesten komen ook vormen van pesten voor die niet zichtbaar zijn, zoals het buitensluiten van iemand.

Er is sprake van pesten wanneer een of meerdere leerlingen herhaaldelijk en langdurig negatief gedrag richten tegen een andere leerling.

Bij pesten zijn drie rollen te onderscheiden:

1. leerlingen die andere leerlingen pesten
2. leerlingen die gepest worden en
3. leerlingen die niet direct bij het pesten betrokken zijn. Vaak is er een groepje leerlingen dat meedoet met de pestkop. Dit zijn de zogeheten meelopers. Daarnaast spelen leerlingen die niet direct betrokken zijn bij het pesten een rol. Doordat deze zwijgende middengroep de gepeste leerling niet steunt en de pester niet probeert te stoppen, kan een pester vrijelijk zijn of haar gang gaan. Vaak versterkt de zwijgende middengroep het succes van de pestkop door op een afstandje toe te kijken en te lachen om wat er gebeurt.

Drie stappen

1. Duidelijkheid over veiligheid.

Pesten wordt niet getolereerd. Dit is voor iedereen (personeelsleden, leerlingen, ouders en andere betrokkenen) duidelijk. Pesten = schorsen.

2. Probleem signaleren en aanpakken.

Indien toch pesten wordt geconstateerd, stelt het docententeam voor de betreffende leerlingen op de situatie toegespitste ontwikkelingsplannen op, waarbij ook de ouders worden betrokken. In elk ontwikkelingsplan wordt vastgelegd welke acties worden ondernomen, wie de acties uitvoert en wanneer het plan wordt geëvalueerd.

3. Vervolgacties tot gewenste situatie.

Indien de ontwikkelingsplannen niet tot het gewenste effect leiden, worden nieuwe ontwikkelingsplannen opgesteld. De zorgcoördinator kan externe hulp inschakelen.

In het hiernavolgende worden deze stappen verder gespecificeerd.

Pesten voorkomen

Om pesten op school serieus aan te pakken verwachten wij dat alle betrokkenen pesten als een bedreiging zien voor het veiligheidsgevoel en bereid zijn het te voorkomen en te bestrijden.

Wij hanteren op Lumion de volgende richtlijnen om pesten te voorkomen:

- Lumion streeft naar een goed pedagogisch schoolklimaat door de leerlingen veiligheid en geborgenheid te bieden. Gelijkwaardigheid, acceptatie en respect voor elkaar zijn hierbij belangrijke onderwerpen.

- In de schoolregels zijn regels met betrekking tot pesten opgenomen, deze worden in alle klassen door de docenten in de klas besproken.
- Alle docenten bevorderen in woord en daad een veilig klimaat. Leerlingen worden aangesproken op ongewenst gedrag. Docenten en ander personeel van de school nemen te allen tijde duidelijk stelling tegen pesten. Het personeel keurt dit gedrag zichtbaar af.
- Pesten en vechten wordt uiteraard niet getolereerd. Dat geldt evenzeer voor gedragingen die daartoe kunnen leiden zoals schelden, stoeien en aan elkaars eigendommen zitten.
- Het wordt leerlingen duidelijk gemaakt dat signalen van pesten gemeld moeten worden aan een docent. Op deze manier proberen wij te voorkomen dat leerlingen gezamenlijk zwijgen of erbij staan zonder in te grijpen, of zelfs opstoken.
- Elke leerling heeft een docent als coach. De coach voert regelmatig individuele voortgangsgesprekken met zijn leerlingen, waarbij aandacht is voor het welbevinden van de leerling.
- Als een docent of ander personeelslid signaleert dat er gepest wordt, spreekt hij of zij de betrokkenen hierop aan. De pester krijgt, na overleg met de teamleider, een (interne) schorsing. Afhankelijk van de ernst van het pesten wordt de situatie ter bespreking in de teamvergadering ingebracht. Het docententeam spreekt vervolgcacties af en evalueert deze na uitvoering daarvan.
- Wanneer in een groep pesten wordt gesignaleerd probeert het docententeam zicht te krijgen op de oorzaak en de omvang van het pestgedrag en de gevolgen voor het slachtoffer. Daarnaast probeert het team het begrip van de pester en de zwijgende middengroep te vergroten. Hiermee wordt uiteraard niet bedoeld dat er medelijden moet worden opgewekt, maar wel dat wordt ingezien hoe vervelend pesten eigenlijk is.
- Bijzondere aandacht gaat uit naar het gebruik van sociale media en andere digitale contacten tussen leerlingen. Hierover zijn duidelijke regels met de leerlingen afgesproken. Alle leerlingen zijn zich bewust van de gevolgen van hun gedrag op internet.

Pesten bestrijden

Lumion heeft een gestructureerde aanpak voor de bestrijding van pesten. Als een docent of ander personeelslid pestgedrag signaleert:

1. Het personeelslid neemt duidelijk stelling. In samenspraak met de teamleider en zorgcoördinator worden de hiernavolgende stappen gezet.
2. Het docententeam van de klas waarin het pesten zich voordoet maakt afspraken over de acties die het pesten moeten beëindigen. In verschillende samenstellingen wordt gesproken met de gepeste leerling, de pester(s) en de rest van de leerlingen van de klas. In dit gesprek worden leerlingen gestimuleerd duidelijk stelling te nemen tegenover pesten.
3. Gemaakte afspraken, resultaten van acties en evaluaties worden in het ontwikkelingsplan van de betreffende leerling(en) vastgelegd. Ouders worden op de hoogte gesteld van het ontwikkelingsplan en bij de uitvoering daarvan betrokken.
4. Door leerlingen te stimuleren een gepeste leerling te steunen of te proberen leerlingen die pesten hiermee te laten stoppen, probeert het team te voorkomen dat er een zwijgende middengroep ontstaat of blijft bestaan.
5. Het team maakt vervolgens met de leerlingen nadere afspraken door gezamenlijk anti-pestregels op te stellen.
6. Een docent kan namens het team het gesignaleerde probleem ook behandelen door bijvoorbeeld een boek te bespreken of een film of documentaire te tonen waarin het thema aan de orde komt. Naar aanleiding daarvan kan de docent een gesprek met de klas op gang brengen over de gevoelens van een gepeste leerling en de motieven van een pestkop.
7. Als zowel de pester als de gepeste leerling ervoor open staan kan een herstelgesprek plaatsvinden.
8. De docent, en zo nodig de teamleider, zal vanaf het begin grenzen aangeven aan de pester.
9. Na uitvoering van de afgesproken acties wordt het verloop en het resultaat in het docententeam geëvalueerd. Zo nodig worden vervolgcacties afgesproken.
10. Als de pester volhardt in zijn of haar gedrag zal het sanctiebeleid in werking treden.

Hulp aan de gepeste leerling en zijn of haar ouders.

De docenten kunnen bij het voeren van gesprekken met de gepeste leerling gebruik maken van hulp en advies van collega's en de zorgcoördinator.

Als dit niet helpt gaan twee van de docenten een gesprek met de ouders/verzorgers van de gepeste leerling aan. Zij geven hierin de ouders de gelegenheid om hun visie op het probleem te geven. Gezamenlijk kan dan naar een oplossing worden gezocht.

Bij ernstige gevolgen van pesten proberen de betrokken docenten samen met de ouders/verzorgers de gepeste leerling zijn of haar gevoel van eigenwaarde terug te laten vinden. Zo nodig wordt hierbij, met toestemming van ouders/verzorgers, hulp van een professionele instelling ingeschakeld.

Hulp aan de pester en zijn of haar ouders/verzorgers

In het teamoverleg wordt een taak- en rolverdeling afgesproken. In urgente gevallen worden deze afspraken met de teamleider, de zorgcoördinator en betrokken docenten gemaakt en later in het teamoverleg besproken. De docenten maken bij het voeren van gesprekken met de pester gebruik van hulp en advies van de zorgcoördinator. Men voert probleemoplossende gesprekken met de pester waarin wordt geprobeerd de oorzaak van het pestgedrag te achterhalen. Het doel is om een gedragsverandering bij de pester teweeg te brengen.

Al in een vroeg stadium (nadat in het teamoverleg het ontwikkelingsplan is opgesteld of eerder) worden de ouders bij het probleem betrokken. Een gesprek met de ouders kan het beste in een vroeg stadium worden gehouden omdat de meeste leerlingen hun gedrag slechts (kunnen) aanpassen als het pesten in een vroeg stadium wordt aangepakt.

De pestcoördinator wordt in voorkomende gevallen ingelicht en adviseert over de te volgen stappen. De pestcoördinator bewaakt dat het pestprotocol wordt gevolgd en dat het incident wordt geregistreerd.

Deze aanpak is gebaseerd op het pestprotocol in het modelschoolveiligheidsplan van het VIOS.